

teza de abilitare : RODICA MARIA ILIE

TEORIA ȘI PRACTICA EXPLORĂRII LITERATURII SECOLULUI XX.
DISCURSURI MODERNE ȘI CONTEMPORANE ÎNTRE LEGITIMAREA
IDENTITARĂ ȘI SPIRITUL EUROPEAN

Rezumat

În preocupările carierei mele, perspectiva sistemică și complementară a abordării teoriei literaturii se motivează nu doar la nivelul dimensiunii didactice, cât mai cu seamă în contextul migrației conceptelor, al mobilității vocabularului operațional, al contaminărilor discursive bilaterale, atât dinspre Teorie spre psihologia receptării, estetică, filosofie, sociologie, cât și invers, dinspre teoria culturii și a acțiunii, istoria ideilor și de mentalități, dinspre studiile culturale spre științele literaturii. În consecință, hibridarea teoriilor, eclecticismul perspectivelor, ca simptome ale gândirii postmoderne, se reflectă și asupra modului de înțelegere și predare a literaturii și a Teoriei literaturii, determinând reglarea structurilor didactice, adecvarea modelului educațional și de cercetare în sialjul noilor imperative ale deschiderii curriculare, în conformitate cu necesitățile reale de aplicabilitate și operare cu aceste competențe.

În cuprinsul acestei teze o componentă specială o dedic acestei discipline care în sens tradițional era orientată pedagogic spre cuprinderea integratoare, totalizantă și structurată a problemelor formale definatorii literaturii, teoria, în conceptul didactic modern, nu mai are pretenția exhaustivității și a absolutismului (mutație capitală semnalată, printre alții, de M. Krieger, J. Culler, M.Corniș-Pop, M. Martin), ci se focalizează pe problematizări, sistematizări comparative, pe tratarea complementară, teoretico-practică a conținuturilor. Dezvoltarea capacităților de asimilare critică a conceptelor, a teoriilor și a metalimbajului de specialitate, cât mai ales stimularea cunoașterii explorative, a gândirii problematizante prin practici pedagogice alternative vizează comprehensiunea conținuturilor disciplinelor umaniste fundamentale în dinamismul acestora, în operarea cu textele, categoriile și teoriile prezentate. De aceea, în decursul carierei mele, modalitățile de abordare a conținuturilor teoriei literare și a

literaturii comparate se bazează pe tratarea interdisciplinară, pe explorarea strategiilor legitimize ale acestor discursuri în câmpul științelor umaniste.

Dacă prima parte a tezei de abilitate cuprinde preocupările de adecvare la necesitățile academico-didactice (unde sunt expuse conținuturile cursurilor mele și un profil al modelizării didactice a teoriei literaturii), a doua parte cuprinde componeta de cercetare care însă nu părăsește cadrele teoreticului, ci le mulează pe granițele mai largi ale comparatismului. Teza de doctorat urmărește această ambivalență prin studiul manifestelor literare din spațiul cultural romanic, forme proteice de legitimare culturală, cărora nu li s-au consacrat decât cercetări restrânse, deși fenomenul avangardist în general cunoaște o bibliografie impresionantă. De aici caracterul inedit și originalitatea cercetării mele, căci, dincolo de bogăția literaturii manifestelor, teoria și poetica acestei forme era aproape inexistentă în câmpul umanistic românesc și european (doar A. Marino, Ion Pop făcuseră la noi explorări punctuale până la data alegerii temei mele de doctorat). Dezvoltarea și verificarea teoriei mele despre poetica manifestului literar, precum și importanța și diseminarea acestei teorii s-au concretizat prin participarea mea la peste zece conferințe, prin invitarea la simpozioane organizate în țară și străinătate (Torino, Aix-en-Provence, Granada, București, Sibiu, Brașov, etc).

Altă componentă de cercetare care definește cariera mea profesională cuprinde implicarea în proiecte de cercetare exploratorie a literaturii (în calitate de director al grantului de tip IDEI CNCSIS_760, *Discursuri culturale și forme de legitimare în literatura europeană a secolului XX*; valoare grant pentru 2008-2011 - 327.516 RON) și în calitate de membru (participare în șase proiecte CNCSIS derulate de Facultatea de Litere Brașov și în alte 4 derulate de Facultatea de Litere din București sau de instituții culturale europene și naționale).

De la studierea manifestelor avangardei istorice prin reevaluarea datelor modernității programatice, activitatea mea de cercetare și-a focalizat și și-a extins atenția pe dialogul intercultural european la nivelul practicii literare, pe strategiile de legitimare culturală, politicile artei în secolul XX, a discursurilor culturale, critice și artistice ale postmodernității, pe problemele eticii și identității culturale în contextul globalizării. De aceea am continuat cercetarea literaturii române în context european, în studiul meu *Revoluția codurilor culturale, identitate și spirit european în literatura română a*

secolului XX, (Editura Muzeului Național al Literaturii Române, București, 2013, ISBN 978- 973-167-165-9, 266 pag), rezultat grație bursei acordate de Școala Postdoctorală organizată de Academia Română între febr.2011- ian. 2013 (cofinanțare din FSE, contract nr POSDRU /89/1.5/S/59758, stagiul postdoctoral finalizat cu nota de absolvire 10 în domeniul de cercetare: Filologie, Literatură).

În continuarea carierei mele profesionale îmi propun implementarea de proiecte individuale și de echipă prin care să urmăresc explorarea și promovarea literaturii române în context european și global. Axele pe care mă orientez vor continua preocupările mele mai vechi, vor nuanța comunicări la sesiuni științifice sau studii deja apărute în reviste sau volume colective prestigioase. Tematica de actualitate și problematica pe care o conține sunt de natură interdisciplinară, confruntă aspectele teoriei culturii și a istoriei intelectuale și de mentalități cu cercetarea filologică specifică poeziei, hermeneuticii, istoriei literare (de ex. Imaginar utopic citadin; Poeticile prozei transgresive românești; alte proiecte interdisciplinare: Modele teoretice aplicate (în antropologia culturală), toate dovedesc capacitatea de cuprindere și natura comparatistă a demersurilor mele pe care sper să le concretizez în viitorul apropiat).